

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

St.prp. nr. 58

(1999-2000)

Om Forsvarets investeringer

Tilråding fra Forsvarsdepartementet av 12. mai 2000, godkjent i statsråd samme dag.

Kapittel 1760 og 1795

1 Innledning

Forsvarsdepartementet ønsker med investeringsproposisjonen å få Stortingets tilslutning til regjeringens politikk på utvalgte deler av investeringssiden. Effektiv oppfølging av mål og planer på investeringssiden, tilpasning av prosjektporteføljen til økonomiske realiteter og behov for handlingsrom for prioriteringer som skal gjøres i neste langtidsmelding er derfor styrende for innholdet i proposisjonen. Utgangspunktet for godkjenning av Forsvarets investeringsprosjekter er budsjettproposisjonen, og investeringsproposisjonen brukes som et supplement til denne. Nye investeringsprosjekter og endringer i behov for midler i løpet av budsjettåret for allerede eksisterende prosjekter legges frem for Stortinget for godkjenning.

1.1 Innhold

Årets investeringsproposisjon har følgende innhold:

- Det orienteres om arbeidet med revidert investeringsprofil for Forsvaret.
- Det fremmes forslag om at kampflyprosjektet ikke gjennomføres (kapittel 1760 post 45).
- Det fremmes forslag om utsettelse av avklaring av spørsmålet om oppstart av serieproduksjon av nye missiltorpedobåter.
- Godkjenning av nye eiendoms-, bygg- og anleggsprosjekter (kapittel 1760 post 47): Rygge hovedflystasjon - ny brannstasjon, Garnisonen i Sør-Varanger - diverse opprustning av grensevakten, Bygning 64 på Akershus festning, Rena taktisk treningssenter og Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt.
- Endring av eksisterende eiendoms-, bygg- og anleggsprosjekter (kapittel 1760 post 47): Det fremmes forslag om godkjenning av endret økonomisk ramme for Malangen torpedobatteri og Setermoen - varmesentral med biobrensel og varmempumpegjenvinning.
- Endring av eksisterende materiellprosjekter (kapittel 1760 post 45): Det fremmes forslag om godkjenning av endret økonomisk ramme for Nye sjømålsmissiler.
- Terminering av andre eksisterende materiellprosjekter (kapittel 1760 post 45): Det fremmes forslag om terminering av Pansrede spesialkjøretøy på stormpanservognchassis og Anskaffelse av middelstunge transportfly.
- Det fremmes forslag om yte et rentefritt lån til Stiftelsen Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseum (kapittel 1795, post 92).
- Informasjonssaker: følgende saker fremlegges til Stortingets informasjon: Enhetshelikopter til Forsvaret, FISBASIS, NASAMS, Samordningen av FIS/F og LØP til prosjektet GOLF, Oppdatering maritime patruljefly, Ramsund idrettshall og eventuell anskaffelse av brukte Leopard 2 A 4 fra Nederland.

2 Forsvarets investeringsprofil

Ved Stortingets behandling av Innst S nr 207, jf St prp nr 65 (1998-99) Om Forsvarets investeringer, ble det fattet følgende vedtak på basis av forslag fra Arbeiderpartiet og Høyre:

«Stortinget ber regjeringen forberede bevilgning til produksjonsstart av missiltorpedobåter i budsjettet for år 2000, og samtidig legge fram en tilsvarende justering av langtidsmeldingens investeringsprofil. Bevilgningsforslaget bes fremmet for Stortinget ifm revidert nasjonalbudsjett for år 2000, forutsatt en vellykket prøveperiode».

I St prp nr 1 (1999-2000) er det redegjort for flere forhold som tilsier en gjennomgang av investeringsprofilen. Ved siden av en eventuell tidligere oppstart av MTB-anskaffelsen i forhold til gjeldende planer, ble også økt vektlegging på oppgaver i tilknytning til internasjonale fredsoperasjoner og presset på Forsvarets driftsbudsjett og totalrammens utvikling skissert som viktige faktorer for en slik gjennomgang.

Likviditetsmessige hensyn gjør det nødvendig med endringer i planlagte større anskaffelser og i løpende investeringsprosjekter. Ambisjonsnivået i St meld nr 23 (1998-99) Om Forsvarets investeringsprofil om å avsette 55 mrd 1998-kroner til materiellinvesteringer i perioden 1999-2006 må reduseres. I tillegg vil regjeringen legge vekt på å skaffe budsjettmessig handlingsrom for å kunne gjennomføre prioriteringer som avklares gjennom neste langtidsmelding. Det vil bli å omfatte ulike omstillingstiltak for å legge forholdene til rette for endringer i styrkestrukturen og påfølgende omorganiseringer og nedbemanning i fredsorganisasjonen. Normalt påløper det kostnader før gevinster av omstilling kan realiseres.

Regjeringen vil imidlertid ikke legge fram en totaloversikt over ny investeringsprofil fordi Forsvarets oppgaver, struktur og virksomhet vil gjennomgås grundig i neste langtidsmelding. Gjennomgangen vil følges opp med forslag om strukturelle og organisasjonsmessige endringer, herunder en endret investeringsprofil. Hvis oppgavene skal kunne løses tilfredsstillende, må Forsvaret tilføres nødvendige ressurser og det materiell som er godt nok. Feilinvesteringer og en utvikling som vil ha negative konsekvenser for utviklingen av balansen i styrkestrukturen må unngås. St meld nr 38 (1998-99) Om tilpassing av Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner er et foreløpig svar fra norsk side på de krav som også kommer/vil komme fra alliert hold, og som har/vil ha konsekvenser for hvordan vi innretter Forsvaret og prioriterer ressursene.

Regjeringen vil tidligst mulig skaffe seg et grunnlag for framtidig handlefrihet gitt de økonomiske rammebetingelser. Det må derfor være økonomisk rom for å følge opp forslag som vil legges fram i neste langtidsmelding.

Regjeringen vil primært søke en slik handlefrihet ved å foreslå at kampflyprosjektet, som tidligere er vedtatt ved Stortingets behandling av Innst S nr 207 (1998-99), jf St prp nr 65 (1998-99), ikke gjennomføres. Dagens budsjettsituasjon, behovet for å stå friere når framtidige prioriteringer skal gjøres, og

økt fokus og satsing på utvikling av kapasiteter til kampflyvåpenet, tilsier at det vil tjene Forsvaret best totalt sett at prosjektet ikke gjennomføres.

Når det gjelder produksjonsstart av nye MTBer, ønsker regjeringen å ta endelig stilling til dette i forbindelse med neste langtidsmelding. Det anses som nødvendig med en fornyet gjennomgang av MTB-våpenets funksjon og plass i framtidig styrkestruktur.

Forslag til investeringsbehov for å gjennomføre mål og ambisjoner i St meld nr 38 (1998-99), jf Innst S nr 152 (1999-2000) vil bli lagt fram i St prp nr 1 (2000-2001).

3 Ikke gjennomføring av kampflyprosjektet (kapittel 1760 post 45)

Ved Stortingets behandling av Innst S nr 207 (1998-99), jf St prp nr 65 (1998-99), ble det vedtatt anskaffet 20 nye kampfly innenfor en økonomisk ramme på 10,710 mrd kroner. Det var planlagt kontraktsinngåelse i 2000. Pr i dag er tilbud på F-16 N og Eurofighter innhentet og evaluert. Begge tilbudene har vedståelsesfrist 31. mai. Tekniske og merkantile avklaringer er i det vesentlige gjennomført. Gjenkjøpsarbeidet har pågått i flere år, og selv om en rekke avklaringer og fremskritt er gjort gjenstår det noe arbeid innefor dette området. De tekniske og merkantile forhandlinger har ikke blitt gjennomført i påvente av den reviderte investeringsprofilen for Forsvaret.

I gjennomgangen av investeringsprofilen er alle de store planlagte prosjektene i Forsvaret vurdert, og nye kampfly er det klart største prosjektet som kan bidra til økonomisk handlefrihet dersom det ikke gjennomføres. Kampfly vil imidlertid fortsatt være høyt prioritert i det norske forsvaret, men det vil ikke være riktig å anskaffe nye fly de nærmeste årene. Det vil i stedet satses på å videreutvikle kapasiteten til de oppdaterte F-16 MLU («midt-livs-oppdaterte») flyene. Erfaringene fra Kosovo forteller tydelig at det norske kampflyvåpenet må utvide rollespekteret for at norske jagerflyavdelinger skal være mer anvendelige i framtidige internasjonale operasjoner. Særlig gjelder det evne til å levere presisjonsvåpen mot bakkemål. Dette vil også være nødvendig som en del av det nasjonale forsvar. Det vil bety investeringer i nye våpensystemer samt oppbygging av ny kompetanse. Ved en redusert investeringsramme vil en ved anskaffelse av nye kampfly risikere å få høyteknologiske plattformer, men ikke ha midler til å anskaffe moderne våpen og til å kunne gjennomføre tilstrekkelig utdanning og trening som er en forutsetning for å få stridsevne ut av investeringene.

Det er også vurdert hvilke eventuelle konsekvenser det kan ha for forholdet til leverandører og andre lands myndigheter at prosjektet ikke gjennomføres. Det kan bli stilt spørsmål ved vår troverdighet som kunde i forsvarsmateriellmarkedet og som partner i internasjonale samarbeidsprosjekter. Det vil også kunne få negative konsekvenser for de norske bedrifter som over lang tid har brukt store ressurser på legge forholdene til rette for å få oppdrag i tilknytning til prosjektet. Særlig gjelder dette de deler av norsk forsvarsindustri som er avhengig av å inngå strategiske allianser med utenlandske selskaper for å sikre nødvendig tilgang til teknologi og marked.

Behovsanalyser og hensynet til en fornuftig disponering av knappe ressurser må imidlertid tillegges størst vekt. Dagens budsjettsituasjon tilsier at det ikke er riktig å prioritere anskaffelse av nye fly til kampflyvåpenet. Det vil tjene Forsvaret best totalt sett at kampflyprosjektet ikke gjennomføres og at det satses på nye våpensystemer og roller for F-16 MLU.

Som følge av forslaget om ikke å gjennomføre kampflyprosjektet, foreslås en reduksjon av bestillingsfullmakter på kapittel 1760 post 45. Bestillingsfullmaktene på 29 000 millioner kroner, jf St prp nr 1 (1999-2000) og Innst S nr 7

(1999-2000), er, som følge av forslag til St prp nr 48 (1999-2000), økt med 1 826 millioner kroner til 30 826 millioner kroner.

4 Utsettelse av avklaring av spørsmålet om oppstart av serieproduksjon av nye missiltorpedobåter

Utviklingen av SKJOLD-klasse MTB ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst S nr 191 (1994-95), jf St prp nr 48 (1994-95) og Innst S nr 207 (1998-99), jf St prp nr 65 (1998-99). Prosjektet omfatter foruten utvikling av SKJOLD-lassen også oppdatering av 14 MTBer av HAUK-lassen. Arbeidet med sistnevnte omfatter blant annet oppdatering av skipsteknisk utstyr, anskaffelse av ildledningsutstyr, kommando- og kontrollsystemer og nytt øvingssystem. Utvikling av SKJOLD-lassen har en kostnadsramme på 328 millioner kroner, mens kostnadsrammen for oppdatering av ny HAUK-klasse er på 1 334 millioner kroner.

Utvikling, produksjon, testing og evaluering av SKJOLD-lassen som våpenplattform gjennomføres som forprosjekt innen dette prosjektet. Forseriefartøyet ble levert i april 1999 med fremdrifts- og navigasjonssystemer, men uten våpen og ildledningsutstyr. Frem til april 2000 gjennomgikk fartøyet en omfattende uttesting av konseptet opp mot de satte kravene. Testene har hovedsaklig gitt positive resultater, selv om det vil være behov for mindre endringer, justeringer eller modifikasjoner. Hovedkonklusjonen er at plattformkonseptet med luftputekatamaran og gassturbinfremdrift har vist seg velegnet. Det er således teknisk gjennomførbart med en serieanskaffelse av SKJOLD-lassen.

I lys av det pågående arbeidet med langtidsmeldingen vil det imidlertid være nødvendig med ytterligere vurderinger av MTB-våpenets plass i framtidig forsvarsstruktur. Forsvarssjefen har i den forbindelse uttalt at MTBer ikke oppnår nødvendig prioritet opp mot andre prosjekter. Med dagens budsjettituasjon vil avklaring av spørsmålet om oppstart av serieproduksjon av MTBer, som forutsatt ved Stortingets behandling av Innst S nr 207 (1998-99), jf St prp nr 65 (1998-99), utestå til fremleggelse av ny langtidsmelding for Forsvaret, alternativt tidligst ved fremlegging av St prp nr 1 (2000-2001).

I påvente av en endelig beslutning, er det nødvendig å opprettholde engineeringkapasitet og tilknyttet virksomhet ved UMOE Mandal. Forsvarsdepartementet er innstilt på å disponere inntil 25 millioner kroner av investeringsrammen på kapittel 1760 post 45 til dette formål.

5 Godkjenning av nye eiendoms-, bygg- og anleggsprosjekter (kapittel 1760 post 47)

5.1 Rygge hovedflystasjon - ny brannstasjon

Eksisterende brannstasjon ved Rygge hovedflystasjon ble bygget i 1954, og har senere ikke vært modernisert. Ny brannstasjon bygges for å tilfredsstille funksjonelle krav til brann-, havari- og redningstjeneste, møte arealbehov og moderne krav til Helse-, miljø- og sikkerhets(HMS)standarder og andre offentlige krav. Deler av eksisterende brannstasjon beholdes for lagring av oljevernberedskapsmateriell, garasjering av brøyteutstyr for flystasjonen og oppgradering av fyrrom til varmfordelingssentral. Fra stasjonens fjernvarmenett fordeles varme gjennom varmfordelingssentralen til ny brannstasjon og andre bygg i området. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2001.

Ny brannstasjon foreslås gjennomført innenfor en total kostnadsramme på 43 millioner kroner.

Ved Stortingets behandling av Innst S nr 7 (1999-2000), jf St prp nr 1 (1999-2000), ble prosjektet Nytt luftvernteknisk verksted på Rygge vedtatt innenfor en kostnadsramme på 39 millioner kroner. Det foreslås at disse to prosjektene ses i sammenheng innenfor en total kostnadsramme på 82 millioner kroner.

5.2 Garnisonen i Sør-Varanger - diverse opprusting av grensevakten

---

Grensevaktens bygg og anlegg holder generelt en lav standard og er lite funksjonelle. Nye militære behov og behov som følge av implementeringen av Schengen-avtalen krever sanering av gamle observasjonsposter og bygging av nye. Det er også behov for å bygge nye patruljehytter og feltobservasjonsposter. Utbygging og anskaffelser innenfor samband, observasjonsutrustning og mobilitet gir i tillegg behov for nybygg og tilpassing av eksisterende bygg og anlegg. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2002.

Prosjektet foreslås gjennomført innenfor en kostnadsramme på 45 millioner kroner.

5.3 Bygning 64 på Akershus festning

Bygning 64 på Akershus festning er ikke tilpasset dagens krav til HMS. Bygningen er vernet, og det stilles derfor strenge krav til både eksteriør og interiør. Formålet med prosjektet er å gi bygningen en generell standardheving inkludert nye elektriske og IT/IS installasjoner, utbedring av innemiljø, diverse brannverntiltak, fysisk og elektronisk sikring og tilpassing av kontorene til en fleksibel organisasjon. Brukere vil primært være enheter som i dag sitter i leide lokaler i Oslo-området. Bruken vil også måtte ses i sammenheng med den forestående omorganiseringen i Forsvaret. Prosjektet vil frigjøre årlige leieutgifter på 4 millioner kroner. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2001.

Prosjektet foreslås gjennomført innenfor en kostnadsramme på 62 millioner kroner.

5.4 Rena taktisk treningscenter

Prosjektet er tidligere omtalt i St prp nr 1 (1997-98) i forbindelse med materiellprosjekt Rena taktisk treningscenter under kapittel 1760 post 45. Kostnadsrammen for materiellinvesteringene er på 506 millioner kroner. Det ble opplyst at bygg- og anleggsdelen av totalprosjektet ville bli presentert for Stortinget i en egen proposisjon.

Det skal anskaffes et system for taktisk trening i et mest mulig krigslikt miljø. Etableringen av treningscenteret har som målsetting å heve kvaliteten på utdanningen i stridsdrill på kompaninivå og ned til den enkelte soldat. Centeret vil gi helt nye muligheter for kontroll med utdanningen og kvalitetssikring ved objektiv måling av avdelingsprestasjoner. Det er planlagt bygging av et nytt treningscenter i Rena leir med nødvendig infrastruktur i øvingsområdet. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2002.

Prosjektet foreslås gjennomført innenfor en kostnadsramme på 62 millioner kroner.

5.5 Mauken-Blåtind - sammenbinding skytefelt

Prosjektet Sammenbinding og utvidelse av Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt ble godkjent ved Stortingets behandling av Innst S nr 145 (1996-97), jf St prp nr 85 (1995-96). Prosjektet gjennomføres for å dekke Forsvarets øvingsbehov i Nord-Norge. Prosjektet er senere omtalt i St prp nr 65 (1998-99), jf Innst S nr 207 (1998-99) der det sies at departementet vil komme tilbake til Stortinget med forslag til vedtak for anleggsomkostningene når forprosjektet foreligger.

Utbyggingen videreføres innenfor en kostnadsramme på 125 millioner kroner til investering i eiendom, bygg og anlegg, samt grunnverv og planarbeid med en ramme på 18 millioner kroner. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2003.

Prosjektet foreslås videreført innenfor en total kostnadsramme på 143 millioner kroner.

6 Endring av eksisterende eiendoms-, bygg- og anleggsprosjekter (kapittel 1760 post 47)

6.1 Malangen torpedobatteri

Malangen torpedobatteri ble godkjent ved Stortingets behandling av Innst S nr 303 (1996-97), jf St prp nr 57 (1996-1997), og godkjent med en kostnadsramme på 97 millioner kroner. Prosjektet er senere justert for lønns- og prisstigning, senest i St prp nr 1 (1999-2000) til 104,1 millioner kroner.

Vanskelige fjellforhold påtruffet under anleggsarbeidet har ført til forsinkelser i arbeidene, noe som har virket fordyrende på prosjektet. Det ble også nødvendig å velge en annen løsning for antall og lokalisering av sensorer enn den som var opprinnelig planlagt. Årsaken til dette er at flere av sensorene ville ha kommet i konflikt med fornminner og reindrift. Det har medført en kostnadsøkning som er beregnet til 16 millioner kroner, og som gir en ny kostnadsramme på 120 millioner kroner. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2000.

Prosjektet foreslås gjennomført innenfor en ny kostnadsramme på 120 millioner kroner.

6.2 Setermoen - varmesentral med biobrensel og varmepumpegjenvinning

---

Prosjektet Varmesentral med fjernvarme ble godkjent ved Stortingets behandling av Innst S nr 7 (1999-2000), jf St prp nr 1 (1999-2000), sammen med bygging av ny felles spisemesse og infrastruktur på Setermoen. Disse prosjektene ble godkjent innenfor en samlet ramme på 210 millioner kroner. Prosjektet Varmesentral med fjernvarme har et kostnadsoverslag på 97 millioner kroner. Prosjektet ble presentert under forutsetning at det kunne utvides til å omfatte biobrensel, og at det dermed ville bli omtalt i en senere proposisjon.

For å oppnå miljøgevinst og møte myndighetenes ønske om mest mulig bruk av organisk brensel fremfor fossilt, ikke-fornybart brensel, ønsker Forsvaret å prosjektere anlegget til å bli et kombinert biobrensels-, olje- og strømbasert anlegg. I kombinasjonen vil prosjektet ha en inntjeningsstid på under seks år, og vil bidra til forbedret luftkvalitet i nærmiljøet.

Omprosjekteringen innebærer en kostnadsøkning i prosjektet på 28 millioner kroner. Ny varmesentral med biobrensel og varmepumpegjenvinning foreslås gjennomført innenfor en total kostnadsramme på 125 millioner kroner. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2003.

Prosjektens totale kostnadsramme økes dermed til 238 millioner kroner.

6.3 Huseby - Forsvarets overkommando - omstilling/brannverntiltak

---

De planlagte omstillings- og brannverntiltak i FO-bygget på Huseby er tidligere godkjent ved Stortingets behandling av Innst S nr 7 (1999-2000), jf St prp

nr 1 (1999-2000) innenfor en planlagt kostnadsramme på 65 millioner kroner. Som en følge av den forestående omorganiseringen av Forsvarets overkommando er det nødvendig å forsere og omarbeide de allerede planlagte tiltakene. Dette for å legge forholdene til rette for den nye organisasjonen som skal planlegge og implementere Forsvarets nye struktur. En slik forsering av arbeidene vil medføre en kostnadsøkning i prosjektet med 15 millioner kroner på grunn av økt bemanning for byggeledelse/kontroll og for å dekke entreprenørens merkostnader.

Prosjektet omfatter blant annet en generell standardheving inkludert elektriske installasjoner, diverse brannverntiltak med brannseksjonering, samt flytting av vegger for å tilpasse kontorene til ny stabsorganisasjon.

Prosjektet foreslås gjennomført innenfor en ny kostnadsramme på 80 millioner kroner.

7 Endring av eksisterende materiellprosjekter (kapittel 1760 post 45)

7.1 Nye sjømålsmissiler

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst S nr 7 (1994-95), jf St prp nr 1 (1994-95). Prosjektet omfatter utvikling av et missilsystem for bekjempelse av sjømål. Anskaffelsen skal koordineres med fregattprosjektet og prosjekt Ny MTB-struktur. Foreløpig er kun utviklingsfasen for prosjektet godkjent. Denne fasen omfatter utvikling av sjømålsmissilet med tilhørende støtteutstyr. Utviklingsfasen vil pågå fram til og med 2004. Kontrakten for utviklingsfasen ble inngått i 1996. I Innst S nr 7 (1999-2000), jf St prp nr 1 (1999-2000) ble prosjektets kostnadsramme økt til 1 669 millioner.

På grunn av forsinkelser med hensyn til å stille nødvendig flystøtte tilgjengelig for leverandøren, iht inngått utviklingskontrakt, har Forsvaret mottatt et tilleggskrav. Inndekning av dette tilleggskravet har medført en endring av prosjektets planramme på 29 millioner kroner. Prosjektets nye kostnadsramme blir 1 698 millioner kroner.

8 Terminering av eksisterende materiellprosjekter (kapittel 1760 post 45)

8.1 Pansrede spesialkjøretøy på stormpanservognchassis

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst S nr 7 (1994-95), jf St prp nr 1 (1994-95). Anskaffelsen skulle gi mobilitet og beskyttelse for avdelinger og funksjoner som følger våre pansrede avdelinger i strid. Det var planlagt anskaffet 16 vogner for løsning av forskjellige oppklaringsoppdrag, hvorav 12 skulle baseres på samme type chassis som for de nye stormpanservognene. Prosjektet ble presentert for vedtak i St prp nr 1 (1994-95). Prosjektets totale kostnadsramme var 398 millioner kroner.

På grunnlag av informasjon fra aktuelle leverandører i 1997, syntes det klart at full anskaffelse av 12 oppklaringspanservogner og fire ABC-søke/påvisningpanservogner vanskelig lot seg realisere innenfor godkjent planbeløp, med de krav til vognene som foreløpig var satt. Det ble derfor igangsatt en ny vurdering av de funksjonelle kravene til kjøretøyene og anskaffelsens omfang. Det er så langt ikke foretatt anskaffelser.

Prosjektet kan ikke lenger prioriteres innenfor tilgjengelige ressurser. Prosjektet foreslås terminert.

8.2 Anskaffelse av nye middelstunge transportfly

Forsvarets anskaffelse av nye middelstunge transportfly er tidligere omtalt i St prp nr 1 (1997-98) med en kostnadsramme på 2 630 millioner kroner. Prosjektet omfattet anskaffelse av seks nye C-130J-30 for å få en mer kostnadseffektiv opprettholdelse av lufttransportkapasiteten. Anskaffelsen ble senere besluttet utsatt, jf St meld nr 21 (1997-98).

Forsvaret har vurdert flere alternativer for å opprettholde den middelstunge transportkapasiteten i Forsvaret og konkluderer med at anskaffelse av nye middelstunge transportfly er det mest økonomiske alternativet i et langsiktig perspektiv. En oppdatering av nåværende flypark er imidlertid vurdert til å være det eneste realistiske alternativet innenfor Forsvarets nåværende investeringsrammer. Prosjektet foreslås terminert.

9 Lån til byggeprosjekt (kapittel 1795 post 92)

9.1 Stiftelsen Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseum

I desember 1999 ble det satt i gang et byggeprosjekt for å rehabilitere 4. etasje av Magasin A på Karljohansvern i Horten til lokaler for fotomuseet. Prosjektet er omtalt i Forsvarsdepartementets St prp nr 1 (1996-97) og Kulturdepartementets St prp nr 67 (1998-99) og St prp nr 1 (1999-2000). Kostnadsrammen for det igangsatte prosjektet er 30 millioner kroner, fordelt med 15 millioner kroner på hvert av de to departementer. Rammen sikrer museet tilfredsstillende lokalteter på 1 440 kvm brutto, men gir ikke rom for utstillingsgalleri og kontorer, samlokalisert med det øvrige museumsareal, slik stiftelsen ønsker. Dette vil beløpe seg til ca 6 millioner kroner. Forsvarsdepartementet har, i forståelse med Kulturdepartementet, funnet å kunne stille seg positiv til en søknad fra stiftelsen om å yte et rentefritt lån til fotomuseet på 6 millioner kroner i inneværende år over kapittel 1795, post 92, mot at stiftelsen tilbakebetaler disse midlene med 1 million kroner pr år i de derpå følgende seks år. Beløpet stilles til disposisjon for Forsvarets bygningstjeneste og øremerkes dette ombygningssprosjektet.

10 Informasjonssaker (kapittel 1760 post 45)

10.1 Enhetshelikopter

Forsvarets anskaffelse av enhetshelikopter er omtalt som informasjonssak i St prp nr 65 (1998-99) og St prp nr 1 (1999-2000). Anskaffelsen er også omtalt i St meld nr 22 (1997-98). Prosjektet omfatter en mulig anskaffelse av maritime helikoptre og, i påvente av en fremtidig avklaring om ansvarsforhold og organisering av redningshelikoptertjenesten, eventuell anskaffelse av nye redningshelikopter.

I november 1999 ble det sendt ut en felles forespørsel om tilbud til fem potensielle leverandører i regi av det nordiske samarbeidsprosjektet Nordic Standard Helicopter Program (NSHP). Det forutsettes en felles og koordinert tilbudsevaluering, men med nasjonal kontraktsinngåelse. Dersom de norske kravene ikke blir tilstrekkelig ivaretatt i de felles nordiske forhandlingene, vil andre anskaffelsesformer og vurdering av andre internasjonale samarbeidsformer bli foretatt.

Forhandlinger med potensielle leverandører startes opp i løpet av høsten 2000. Kontrakt planlegges inngått innen primo 2001 under forutsetning av Stortingets godkjenning. Prosjektet legges frem for Stortingets godkjenning i St prp nr 1 (2000-2001).

10.2 FISBASIS

FISBASIS er tidligere omtalt i St prp nr 1 (1999-2000). I prosjektet skal det utarbeides konsepter, beskrives løsninger innenfor drift, vedlikehold, sikkerhet og brukerstøtte og foretas opplæring for en felles IT-infrastruktur for Forsvarets informasjonssystem (FISBASIS). Definisjonsfasen avsluttes høsten 2000. Midler til anskaffelser i definisjonsfasen er bevilget over Forsvarets investeringsbudsjett (post 45). Forespørsel for anskaffelsesfasen er sendt ut til potensielle leverandører, og kontraktsforhandlinger vil bli startet opp. Prosjektet skal gjennomgå ekstern kvalitetssikring og vil bli lagt frem for Stortingets godkjenning ifm St prp nr 1 (2000-2001). Forutsatt Stortingets godkjenning av prosjektet, tas det sikte på inngåelse av kontrakt etter Stortingets behandling av budsjettproposisjonen.

10.3 NASAMS

Prosjektet omfatter en felles systemteknisk oppgradering av Norwegian Advanced Surface-to-Air Missile System (NASAMS), og en tilpassing av et NASAMS-batteri for divisjonsoperasjoner i Hæren. Prosjektet ble godkjent for oppstart ifm Stortingets behandling av Innst S nr 7, jf St prp nr 1 (1999-2000). I forbindelse med den fornyede vurdering av Forsvarets investeringsprofil, og usikkerheten i forhold til Hærens divisjonskonsept, er det startet opp et arbeid med å vurdere og revidere prosjektets omfang på nytt. Det forventes at revisjonen av prosjektet vil være avsluttet i løpet av tredje-fjerde kvartal i år. Pro-

sjektet skal også kvalitetssikres eksternt. Departementet vil be om en endring av prosjektets kostnadsramme i forbindelse med Stortingets behandling av St prp nr 1 (2000-2001).

10.4 Samordningen av FIS/F og LØP til prosjektet GOLF

Forsvaret står foran store omstillinger. Dette gjelder alle deler av Forsvaret, også innenfor det området som omfattes av Forsvarets informasjonssystem (FIS) og en enhetlig styring av IS/IT virksomheten. Stortinget er tidligere informert, sist i St prp nr 1 (1999-2000) kap. 3.6, 3.14 og under kapittel 1760 post 45, framtidige prosjekter, om to store tiltak innenfor FIS. Ett tiltak er å etablere ny felles basisplattform for FIS med nødvendig felles basisinfrastruktur, kontorstøtteløsninger og drift (FISBASIS). Det andre tiltaket er nytt økonomisystem. Dette er begge programmer som innebærer betydelige omstillinger i seg selv. Det er derfor naturlig at dette ses i sammenheng med den overordnede pågående omstilling av hele Forsvaret.

Forsvaret har gjennomført flere tiltak og analyser for å forberede en slik samordning. Prosessen er kommet så langt at visse tiltak synes klare. Det er planlagt å innføre et nytt forvaltningssystem for bedre den økonomiske styringen i Forsvaret. Forvaltningene har i dag et mangfold av systemer som i stor grad har overlappende funksjonalitet.

For å oppnå god virksomhetsmessig effekt vil Forsvaret samordne innføringen av løsninger innenfor økonomi- og forvaltningsområdet og infrastrukturområdet med den pågående omstillingsprosessen. Dette vil få konsekvenser for fremdriften innenfor de enkelte områdene. I fremdriftsplanen vil Finansdepartementets krav i forhold til økonomireglementet prioriteres.

10.5 Oppdatering maritime patruljefly

Forsvarets fire P-3C Orion fly har vært under oppdatering for å forbedre evnen til å overvåke norske interesser så vel over som under vann. Flyene oppdateres med ny radar og hoveddatamaskin og kraftig forbedret egenbeskyttelsesutstyr. Flyene vil også få evne til å innhente radarinformasjon over land. De to siste oppdaterte P3-C-flyene vil være ferdigstilt og returnert til Norge i løpet av første halvår 2000.

Oppdatering av flyene har blitt vesentlig mer kostbart enn planlagt, hvilket har ført til at prosjektets totalkostnader økes med 212 millioner kroner i forhold til rammen. Hovedårsakene til overskridelsene er høyere kostnader knyttet til forsinkelser, prisstigning og valutakursendring. Forsinkelsene i prosjektet er hovedsakelig knyttet til problemer med tekniske løsninger og utstyr. Reservedelsanskaffelser og endrede tekniske løsninger medfører også høyere kostnader enn forutsatt. Grunnet kostnadsoverskridelsenes omfang, finner departementet det riktig å informere Stortinget om prosjektets overskridelser selv om prosjektet ikke er et kategori 1-prosjekt. Prosjektets totale kostnader er 851 millioner kroner.

10.6 Ramsund idrettshall

Forsvarsdepartementet foreslår å yte et engangstilskudd på 1,6 millioner kroner til Tjeldsund kommune som skal bygge en ny idrettshall i umiddelbar nærhet av Ramsund orlogsstasjon. Idrettshallen vil øke tilgjengeligheten av idretts- og velferdstilbud i området. Hallen vil bli drevet som et samarbeidsprosjekt, hvor hver av partene, kommunen og Forsvaret, dekker halvparten av drifts- og vedlikeholdsutgiftene. Det vil bli opprettet et styre med lik representasjon fra hver av partene, og hvor styreleder velges for ett år av gangen og vervet skal rullere mellom partene. Samarbeidet reguleres ved inngåtte avtaler. Tilskuddet vil bli gitt ved omgruppering av midler i egen proposisjon høsten 2000.

10.7 Eventuell anskaffelse av brukte Leopard 2 A 4 fra Nederland

---

I St prp nr 1 (1999-2000) ble muligheten for anskaffelse av brukt materiell, herunder bl a stridsvogner, omtalt som en viktig del av investeringsstrategien. Det foreligger et tilbud om salg av inntil 52 brukte Leopard 2 A 4 stridsvogner fra nederlandske myndigheter. Spørsmålet om en eventuell anskaffelse vil bli nærmere vurdert i de kommende måneder, og Stortinget vil bli orientert om fremdriften. Hvis det blir aktuelt å anskaffe brukte Leopard 2 A 4 stridsvogner, vil anskaffelsen bli fremmet overfor Stortinget som et investeringsprosjekt på vanlig måte.

Forsvarsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om Forsvarets investeringer og om endring av bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 under kap 1760 og 1795.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre endringer på statsbudsjettet for 2000 i samsvarende med et framlagt forslag.

Tilråding fra Forsvarsdepartementet ligger ved.

Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2000

I

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å ikke gjennomføre kampflyprosjektet som beskrevet i kapittel 3 i denne proposisjonen.

II

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å utsette avklaring av spørsmålet om oppstart av serieproduksjon av nye missiltorpedobåter som beskrevet i kapittel 4 i denne proposisjonen.

III

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å starte opp prosjekter som beskrevet i kapittel 5 i denne proposisjonen.

IV

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å videreføre prosjekter med endret planbeløp som beskrevet i kapittel 6 og 7 i denne proposisjonen.

V

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å terminere prosjekter som beskrevet i kapittel 8 i denne proposisjonen.

VI

Forsvarsdepartementet gis fullmakt til å yte et rentefritt låne på 6 millioner kroner til Stiftelsen Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseum i inneværende år som beskrevet i kapittel 9 i denne proposisjonen. Lånet ytes over kap 1795, post 92, mot at det refunderes med 1 millioner kroner pr år i de derpå følgende seks år.

VII

Forsvarsdepartementets bestillingsfullmakter på kapittel 1760 post 45 reduseres fra tidligere foreslått 30 826 millioner kroner til 20 320 millioner kroner.

